

GEORGES
SIMENON
TAHSİN YÜCEL

Ustaların Türkçesiyle

Katil

ROMAN

§

Yayın No 1604
Çağdaş Dünya Edebiyatı 218

Katil
Georges Simenon

Kitabın özgün adı: *L'assassin*

Yayına hazırlayan: Cem İleri
Fransızca aslından çeviren: Tahsin Yücel
Redaksiyon: Barış Tut
Kapak tasarımı: Faruk Baydar
Sayfa tasarımı: Zülal Bakacak

© 1937, Éditions Gallimard
© 2016, bu kitabın tüm yayın hakları Peters Fraser and
Dunlop Ltd. aracılığıyla Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Aralık 2016

ISBN: 978 - 605 - 185 - 079 - 5
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: 15 Çağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

KENDİ OLMAYA DİRENEN ÖZNE: KATİL

Özgün adı *L'assassin* olan *Katil*, Georges Simenon'un gerilim ve psikolojik derinliği bir arada kullandığı eserlerden. Kahramanımız Kupérus, birçok yönden, Simenon'un bir başka kahramanını, "Ustaların Türkçesiyle Simenon" dizisinin ilk kitabı olan Sait Faik Abasıyanık çevirisi *Yaşamak Hırsı*'nın (Trenlerin Geçişini İzleyen Adam / L'homme qui regardait passer les trains) Popinga'sını hatırlatıyor.

Katil 1937 yılında yayımlanır. *Yaşamak Hırsı* ise 1938'de. Dolayısıyla Simenon'un bu yıllarda, küçük bir çevrede, belirli bir arkadaş grubu içinde ve tekrarlarla süren yaşamlarının bunaltıcılığından kurtulmaya çalışan kahramanları ele aldığını söylemek mümkün. Kupérus'un birçok yönden Popinga'nın hazırlayıcısı hatta Popinga'nın eskizi olduğunu düşünmemiz için sebepler var. Popinga gibi Kupérus da yaşamının tekdüzeliğini fark edip birdenbire başka bir yaşama kucak açar. Ancak Popinga yaşadığı yerden Paris'in güzelliklerine kaçarken Kupérus kendisine birçok defa söylenmesine rağmen bulunduğu yerde kalmakta ısrar eder. Diğer taraftan, ikisi de cinsellikten ve yalnızlıktan korku duymaktadır. Popinga gibi Kupérus da cinayetin ardından büyük

Georges Simenon

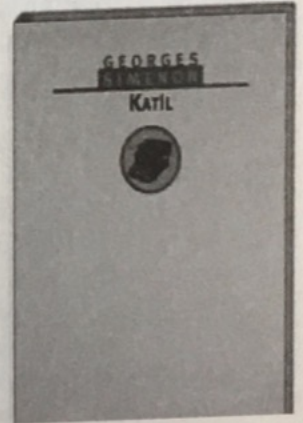
L'assassin

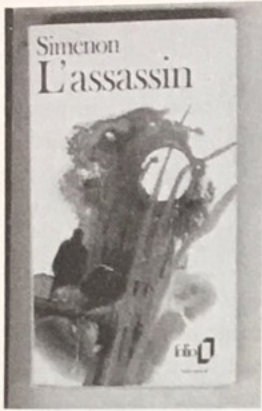

bir şehvete kapılır ve arzularını doyurmak için bir kadına ihtiyaç duyar, fakat o da Poppinga gibi bir süre sonra yalnız yatamaz hale gelir. İkisi de sıradan yaşamlarını ani bir kararla, olayla değiştirip her ne pahasına olursa olsun istedikleri, arzuladıkları yaşama doğru ilerlemeye çalışan, yaptıklarından pişmanlık duymayan ama bir yandan da zihinlerini hep bu meseleyle meşgul eden tipik Simenon kahramanlarıdır.

Simenon'un karakterlerinin toplumsal rolleriyle sorunları vardır. Bu rolleri belirleyen, onlarla birlikte aynı topluluklarda yer aldıkları diğer bireylerin onlara bakış açılarıdır. Romanlar ilerledikçe bir "olay" yaşanır ve kahramanlar kendilerini başkalarının gözünden görmeye başlar. İlk gördükleri, başkalarının suçlayıcı tavırlarıdır. Fakat daha sonra, bu durumu eski hayatlarıyla karşılaştırdıkları bir aşamaya gelirler. Kupérus için de bu ikinci bakış önemlidir. Hayatının cinayetten önceki normal dönemini düşündüğünde, önce bir tikslenme daha sonra da büyük bir özlem duyar. Suçlanmak, bakış açısının kaydırılmasına neden olacaktır. Simenon'da bu durum sürekli karşımıza çıkan bir eşiktir. Kahramanlar, hayatlarının süregiden akışının bozulmasıyla birlikte bir eşikle karşılaşır, bozulan düzenin eski halini düşünmeye başladıklarındaysa bu kez yeni bir eşikle karşılaşır. İlki kahramanın güçlü, cesur ve umarsız olmasına sebep olurken ikincisi endişeli ve kaygılı olmasına sebep olur.

Böylece Simenon anlatısını ikili bir yapıya yerleştirerek birbirleriyle bağlantılı iki sahne

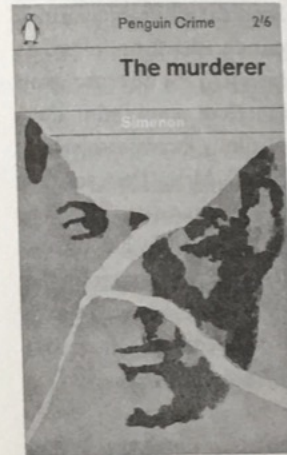

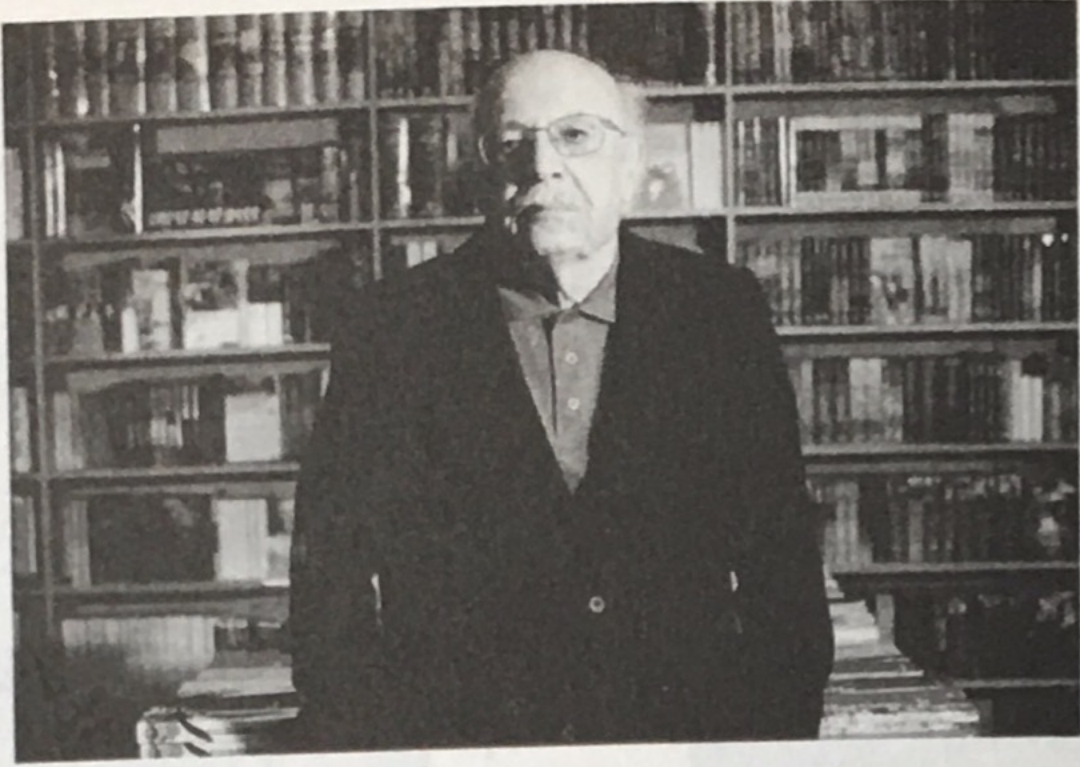
yaratır. Söz konusu eşikler bir tiyatro sahnesini andırır, özellikle ikinci eşikle birlikte kahramanın iç sesi giderek bütün anlatıya hâkim olur. Kahraman, tiratlar savuran bir oyuncuya dönüşür. Bu noktadan itibaren sıradan olan her şey altüst olur ve yeniden şekillenir. İlk eşikte toplumun sıradanlığını fark eden ve kendini yeniden inşa etme çabasına girişen biri varken ikinci eşikte kendi farklılığının sonuçlarına katlanmak zorunda kalmanın trajedisini yaşayarak, kurduğu benliği yıkıma sürekleleyen biri vardır. Roman asla kesin bir sonla noktalanmaz. Anlatı ucu açık bir şekilde tamamlanır. Kahraman delirmiş midir, her şey yoluna girmiş midir, bilemeyiz.

Kupérus yaşadıklarıyla gördükleri arasına bir sınır çizer. Kendisine dışarıdan bakmayı başardığında oldukça sıradan ve kimseyi yadırgatmayacak bir şekilde devam ettirdiği yaşamının, en ufak bir kurala karşı çıktığında nelerle karşı karşıya kaldığını görür. Kendisini bir özne olarak kurmaya çalışırken toplumsal olanı bir türlü arkada bırakamaz, ancak bundan korkar da. Öznenin inşa edilmesi, bu çelişkili durumdan korkan erkeğin, kendisine aşkla

bağlı olmayan bir kadını yanında tutmasıyla mümkün olacaktır. Şüphesiz bu kadın, birçok yönden anneyi çağırıştırır. Anne rolünün evin içindeki bir başka kadına yüklenmesi, buna rağmen baba figürünün görünmezliği, toplumsal gerçekliği unutmayan bireyin uyumsuzluğunu da beraberinde getirecek, anneden ayrılamayan birey kendini bir özne olarak var edemeyecektir. Simenon'un pek çok kahramanının anne ve babasının olmaması ve bu ilişki eksikliğini eşlerine ya da başkalarına aktarmaya çalışması ayrıca üzerinde durulması gereken bir konudur. Kupérus da bu davranış ve ilişki geliştirme şeklini en iyi yansıtan tiplerden biridir.

Katil, Türkçeye 1997 yılında Tahsin Yücel tarafından kazandırılır. Tahsin Yücel, bu kitapta da yer alan önsözünde, Kupérus'un "birdenbire sıra dışı bir olayla yaşamları altüst olarak bir başka gerçeklik düzlemine geçen, dünyayı, insanları ve olayları başka türlü görmeye başlayan ve, kaçınılmaz bir biçimde, yavaş yavaş her şeyden kopan sıradan kişiler" in bir örneği olduğundan söz

eder. Gündelik yaşamın rutinlerini yerine getirme trajedisiyle baş etmeye çalışan bireyin kendiyle savaşını, direnme şekillerini tartışan *Katil*'deki öznenin şekillendirilmesi, bireyin topluma yabancılaşması ve kendini bir özne olarak var edebilmesi, bir topluluğun bakış açısının birdenbire değişivermesi, değer yargılarının yüzeyselliğinin görünürvermesi izlekleri, Tahsin Yücel'in eserlerinde de sık sık karşımıza çıkar. Yücel, özellikle *Mutfak Çıkmazı*, *Peygamberin Son Beş Günü*, *Bıyık Söylencesi* ve *Vatandaş* gibi romanlarında bu izlekleri son derece çarpıcı bir biçimde işlemiştir. Hem de Simenon'da övdüğü ve kendisine yakın hissettiği bir biçimle: uzun çözümlemelere, uzun ve dolambaçlı tümcelere gereksinim duymaksızın, çarpıcı bir ayrıntıyla zenginleştirilmiş kısa tümcelerle.

Son olarak, Simenon ile Tahsin Yücel'i birleştiren son bir noktaya değinmek isterim. Tahsin Yücel, Simenon'un "başdöndürücü verimliliği"nden bahsederken haksız değildi. Fakat kurmaca eserleri, kuramsal çalışmaları, denemeleri ve sayısını bugün bile tam olarak bilemediğimiz çevirilerini düşündüğümüzde, aynı olağanüstü üretkenliğe, verimliliğe Tahsin Yücel'in de fazlasıyla sahip olduğunun altını çizmek gerekir.

Seval Şahin